

Ministru kabineta noteikumi Nr. 205

Rīgā 2023. gada 25. aprīlī (prot. Nr. 22 25. §)

Valsts budžeta līdzekļu plānošanas kārtība Eiropas Savienības fondu projektu īstenošanai un maksājumu veikšanai 2021.–2027. gada plānošanas periodā*Izdoti saskaņā ar Eiropas Savienības fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda vadības likuma 19. panta 3. punktu***I. Vispārīgie jautājumi****1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā:**

1.1. valsts budžetā plāno līdzekļus Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda Plus, Kohēzijas fonda vai Taisnīgas pārkārtošanās fonda (turpmāk kopā – Eiropas Savienības fondi) projektu (turpmāk – projekts) īstenošanai;

1.2. veic maksājumus;

1.3. sagatavo Eiropas Komisijai iesniedzamo maksājuma pieteikumu un konta slēgumu.

2. Finanšu līdzekļus projekta īstenošanai, tai skaitā valsts budžeta dotāciju pašvaldībai atbilstoši normatīvajam regulējumam, kas nosaka kritērijus un kārtību valsts budžeta dotācijas piešķiršanai pašvaldībām un plānošanas reģioniem Eiropas Savienības fondu un Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai, un valsts budžeta līdzfinansējumu, ja tāds paredzēts normatīvajā aktā par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu, valsts budžetā plāno kā dotāciju no vispārējiem ieņēmumiem atbilstoši projektā apstiprinātajai Eiropas Savienības fonda finansējuma un valsts budžeta līdzfinansējuma kopsummai.

3. Par specifiskajam atbalsta mērķim maksimāli pieejamo valsts budžeta līdzfinansējuma apmēru, ievērojot finanšu resursu pieejamību, lemj Ministru kabinets, apstiprinot normatīvo aktu par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanas kārtību.

4. Sadarbības iestāde uzņemas valsts budžeta ilgtermiņa saistības, ja projekta iesniegums ir apstiprināts atbilstoši Eiropas Savienības fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda vadības likumam un normatīvajam aktam par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu.

II. Valsts budžeta līdzekļu plānošana un finanšu plūsmas uzskaitē

5. Nozares ministrija vai cita centrālā valsts iestāde (turpmāk – ministrija) par tās institucionālajā padotībā esošajiem finansējuma saņēmējiem un tās institucionālajā padotībā esošajiem projekta sadarbības partneriem, Finanšu ministrija par sadarbības iestādi, bet Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija par plānošanas reģioniem sagatavo valsts budžeta līdzekļu pieprasījumu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā veic gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktās apropriācijas izmaiņas, kā arī kārtību, kādā nosakāms maksimāli pieļaujamais valsts budžeta izdevumu kopapjoms un maksimāli pieļaujamais valsts budžeta izdevumu kopējais apjoms katrai ministrijai un citām centrālajām valsts iestādēm vidējam termiņam un noteikumiem par budžeta pieprasījumu izstrādāšanas un iesniegšanas pamatprincipiem, ievērojot normatīvo aktu par attiecīgā specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu. Ministrija valsts budžeta līdzekļu pieprasījumu sagatavošanai var pieprasīt informāciju attiecīgi no finansējuma saņēmēja, projekta sadarbības partnera, plānošanas reģiona vai sadarbības iestādes.

6. No Eiropas Komisijas saņemto un izlieto Eiropas Savienības fondu finansējuma uzskaiti Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās iestādes veic Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmā (turpmāk – vadības informācijas sistēma) atbilstoši kompetencei.

7. Valsts kase no Eiropas Komisijas saņemto Eiropas Savienības fonda finansējumu ieskaita valsts budžeta ieņēmumos.

III. Maksājumu veidi un maksājumu veikšana finansējuma saņēmējam

8. Kārtību, kādā Eiropas Savienības fonda ietvaros veic maksājumus finansējuma saņēmējam, izņemot gadījumu, ja finansējuma saņēmējs ir valsts budžeta iestāde vai plānošanas reģions, un īpašos nosacījumus maksājuma dokumentu pārbaudēm sadarbības iestāde nosaka saskaņā ar līgumu vai vienošanos par projekta īstenošanu (turpmāk – līgums vai vienošanās), ievērojot šādus iespējamus maksājumu veidus:

8.1. avansa maksājumu, ja tā izmaksāšanas nosacījumi ir paredzēti normatīvajā aktā par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu;

8.2. starposma maksājumu, ko veic, pamatojoties uz projektā veiktajiem izdevumiem, tai skaitā uz avansa maksājumiem, saskaņā ar pakalpojumu, preču piegādes vai būvdarbu līgumu;

8.3. noslēguma maksājumu pēc projekta pabeigšanas.

9. Sadarbības iestāde izvērtē avansa piešķiršanas pamatojumu un lemj, vai avansu finansējuma saņēmējam var piešķirt normatīvajā aktā par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu noteiktajā maksimālajā apjomā, daļēji, izmaksāt pa daļām vai noraidīt.

10. Sadarbības iestāde, veicot avansa maksājumus, ievēro nosacījumu, ka maksimālais avansa apjoms nevar pārsniegt 30 % no projektam piešķirtā Eiropas Savienības fonda finansējuma un, ja tas ir paredzēts projektā, valsts budžeta līdzfinansējuma kopsummas, ja vien normatīvajā aktā par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu nav paredzēts citādi.

11. Ja finansējuma saņēmējs ir plānošanas reģions, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija projekta īstenošanai paredzētos valsts budžeta līdzekļus, kas plānoti atbilstoši šo noteikumu 5. punktam, ieskaita finansējuma saņēmēja norādītajā kontā.

12. Avansa maksājuma saņemšanai finansējuma saņēmējs atver vienu no šādiem kontiem:

12.1. darījuma kontu Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētā kredītiestādē;

12.2. kontu Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētā kredītiestādē un iesniedz kredītiestādes garantiju par avansa summu, ja prasību par garantiju paredz normatīvais akts par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu;

12.3. kontu Valsts kasē.

13. Ja finansējuma saņēmējs īsteno projektu, kas klasificējams kā komercdarbības atbalsts atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktam, un normatīvajā aktā par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu paredzēts, ka avansu maksā atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija regulas (ES) Nr. 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, lekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (turpmāk – regula Nr. 2021/1060), 91. pantam, sadarbības iestāde saskaņā ar līgumu vai vienošanos var pārskaitīt finansējuma saņēmējam avansa maksājumu, ievērojot šo noteikumu 8.1. apakšpunktā minētos nosacījumus. Avansa maksājuma saņemšanai finansējuma saņēmējs atver kontu Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētā kredītiestādē un iesniedz šīs kredītiestādes garantiju par avansa summu atbilstoši regulas Nr. 2021/1060 91. panta 5. punkta "a" apakšpunktam.

14. Šo noteikumu 12.2. apakšpunktā un 13. punktā minētās garantijas termiņš nav īsāks par četriem mēnešiem pēc līgumā vai vienošanās nosacījumos noteiktā projekta īstenošanas beigu datuma.

15. Sadarbības iestāde normatīvajos aktos par asinējumu piešķiršanas un izpildes kārtību noteiktajos gadījumos un kārtībā var pieņemt lēmumu par asinējuma apturēšanu finansējuma saņēmējam – valsts budžeta iestādei.

16. Sadarbības iestāde, veicot avansa un starpposma maksājumus, ievēro nosacījumu, ka to kopsumma nedrīkst pārsniegt 90 % no projektam piešķirtā Eiropas Savienības fonda finansējuma un, ja tas paredzēts projektā, valsts budžeta līdzfinansējuma kopsummas, izņemot šo noteikumu 17. un 18. punktā minēto gadījumu.

17. Ja finansējuma saņēmējs ir no valsts budžeta daļēji finansēta atvasināta publiska persona (izņemot plānošanas reģionus), budžeta nefinansēta iestāde, valsts kapitālsabiedrība, nodibinājums vai biedrība, kura projekta ietvaros avansa un starpposma maksājumu kopsummu izmanto tai deleģētā valsts pārvaldes uzdevuma īstenošanai, tad avansa un starpposma maksājuma kopsumma var būt 100 % no projektam piešķirtā Eiropas Savienības fonda finansējuma un, ja tas ir paredzēts projektā, valsts budžeta līdzfinansējuma kopsummas, ja šāda avansa un starpposma maksājumu kopsumma ir paredzēta normatīvajā aktā par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu.

18. Ja finansējuma saņēmējs ir biedrība vai nodibinājums, tad avansa un starpposma maksājuma kopsumma var būt līdz 95 % no projektam piešķirtā Eiropas Savienības fonda finansējuma un, ja tas ir paredzēts projektā, valsts budžeta līdzfinansējuma kopsummas, ja šāda avansa un starpposma maksājumu kopsumma ir paredzēta normatīvajā aktā par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu, kā arī sadarbības iestāde saskaņā ar šo noteikumu 9. punktā noteikto kārtību ir atzinusi avansa pieprasījumu par pamatotu.

19. Maksājumus finansējuma saņēmējam no Eiropas Savienības fonda finansējuma un, ja tas ir paredzēts projektā, no valsts budžeta līdzfinansējuma veic, pamatojoties uz sadarbības iestādes maksājuma pieprasījuma pārbaudi, apstiprinātiem attiecināmajiem izdevumiem un sagatavoto maksājuma rīkojumu (ja attiecināms).

20. Sadarbības iestāde pieņem maksājuma pieprasījumus, pārbauda tos, apstiprina un atmaksā attiecināmos izdevumus finansējuma saņēmējam (ja attiecināms) saskaņā ar līgumu vai vienošanos, bet ne vēlāk kā līdz 2030. gada 15. martam.

21. Ja finansējuma saņēmējs projekta īstenošanai izmanto valsts aizdevumu, tas piecu darbdienu laikā pēc šo noteikumu 20. punktā minētā finansējuma saņemšanas atmaksā aizdevējam aizdevumu saņemtās atmaksas apmērā, nepārsniedzot aizdevuma apmēru Eiropas Savienības fonda finansējuma daļai un valsts budžeta līdzfinansējuma daļai (ja attiecināms).

IV. Finansējuma saņēmēja maksājumu veikšanas un avansa atmaksāšanas kārtība

22. Ja finansējuma saņēmējs ir valsts budžeta iestāde, tā, īstenojot projektu, maksājumus projekta ietvaros veic no līdzekļiem, kas projekta īstenošanai paredzēti attiecīgās ministrijas budžetā.

23. Ja finansējuma saņēmējs ir plānošanas reģions, tas maksājumus projekta ietvaros veic no saņemtajiem valsts budžeta līdzekļiem (kas plānoti atbilstoši šo noteikumu 5. punktam) un, ja tas paredzēts projektā, no cita šim mērķim paredzētā līdzfinansējuma.

24. Ja finansējuma saņēmējs nav valsts budžeta iestāde vai plānošanas reģions, tas, īstenojot projektu, maksājumus veic no saviem līdzekļiem vai saņemtā avansa maksājuma.

25. Finansējuma saņēmējs, atverot darījuma kontu Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētā kredītiestādē šo noteikumu 12.1. apakšpunktā minētajā gadījumā, noslēdz trīspusēju līgumu starp finansējuma saņēmēju, sadarbības iestādi un šo kredītiestādi, ievērojot šādus nosacījumus:

25.1. darījuma konta līgumā ir iekļauts nosacījums, ka Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētā kredītiestāde maksājumus no darījuma konta veic pēc tam, kad finansējuma saņēmējs kredītiestādē ir iesniedzis šādus dokumentus:

25.1.1. dokumentu, kas apliecina veikto darbu izpildi līguma ietvaros, kurš noslēgts starp finansējuma saņēmēju un darbu izpildītāju;

25.1.2. darbu izpildītāja izrakstītu rēķinu par veiktajiem darbiem, kas veikti saskaņā ar līgumu, kurš noslēgts starp finansējuma saņēmēju un darbu izpildītāju;

25.2. darījuma konta līguma darbības laiks nepārsniedz sešus mēnešus pēc avansa maksājuma saņemšanas darījuma kontā, ja vien normatīvajā aktā par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu nav paredzēts cits avansa maksājuma izlietošanas laiks.

26. Ja finansējuma saņēmējam ir piešķirts avansa maksājums projekta īstenošanai, finansējuma saņēmējs iesniedz sadarbības iestādē maksājuma pieprasījumu piešķirtā avansa maksājuma apmērā sešu mēnešu laikā pēc avansa maksājuma saņemšanas, ja vien normatīvajā aktā par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu nav noteikts garāks termiņš.

27. Ja finansējuma saņēmējs nevar izlietot avansa maksājumu šajos noteikumos vai normatīvajā aktā par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu noteiktajā termiņā, tas līgumā vai vienošanās nosacījumos noteiktajā termiņā informē sadarbības iestādi.

28. Sadarbības iestāde izvērtē avansa maksājuma atmaksāšanas lietderību, ievērojot finansējuma saņēmēja plānotās projekta darbības, piešķirtā avansa maksājuma neizmantošanas iemeslus, projekta riskus, nākamo avansa maksājuma termiņu (ja avansa maksājums tiek maksāts pa daļām) un starposma maksājuma apmēru, un lemj par finansējuma saņēmēja neizmantojama avansa maksājuma atmaksāšanu, avansa izmantošanas termiņa pagarinājumu vai saņemtā avansa dzēšanu ar kārtējā maksājuma pieprasījuma apstiprināšanu.

29. Ja sadarbības iestāde pieņem lēmumu par finansējuma saņēmēja neizmantojama avansa maksājuma atmaksāšanu (lēmumā nosaka neizmantojama avansa maksājuma atmaksāšanas termiņu) vai finansējuma saņēmējs vēlas to labprātīgi atmaksāt, finansējuma saņēmējs atmaksā neizmantojamo avansa maksājumu sadarbības iestādes norādītajā kontā Valsts kasē.

30. Ja finansējuma saņēmējs neizlieto avansu sešu mēnešu laikā vai normatīvajā aktā par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu noteiktajā termiņā, sadarbības iestāde samazina Eiropas Savienības fonda un valsts budžeta (ja attiecināms) līdzfinansējuma apmēru par summu, ko finansējuma saņēmējs saņēmis no Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētās kredītiestādes par avansa atrašanos finansējuma saņēmēja kontā šajā kredītiestādē laikā no avansa saņemšanas dienas līdz avansa izlietošanai noteiktajam termiņam. Finansējuma saņēmējs nākamajam maksājuma pieprasījumam pievieno šīs kredītiestādes izziņu par avansa izlietošanai noteiktajā laikposmā gūtajiem ieņēmumiem no avansa summas atrašanās finansējuma saņēmēja kontā šajā kredītiestādē.

V. Maksājuma pieteikuma un kontu slēguma sagatavošana un iesniegšana Eiropas Komisijā

31. Maksājuma pieteikumu un kontu slēgumu sagatavo vadības informācijas sistēmā atsevišķi par katru fondu atbilstoši Eiropas Savienības tiesību aktos noteiktai pārskata formai. Maksājuma pieteikumu un kontu slēgumu sagatavošanu nodrošina grāmatvedības iestāde sadarbībā ar vadošo iestādi un sadarbības iestādi atbilstoši Finanšu ministrijas iekšējos normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai.

32. Kārtību, kādā sagatavo un iesniedz Eiropas Komisijai maksājuma pieteikumu un kontu slēgumu, tai skaitā precizē un koriģē datus, nosaka Finanšu ministrijas iekšējos normatīvajos aktos.

Ministru prezidents *A. K. Kariņš*

Finanšu ministrs *A. Ašeradens*